Suomen luonnonsuojeluliitto

E 29/2018 vp
Erityisasiantuntija Tapani Veistola
Suomen luonnonsuojeluliitto ry
MmV Kirjallinen lausunto 7.6.2018

Valtioneuvoston selvitys: E-kirje eduskunnalle komission tiedonannosta sekä ehdotuksista vuosia 2021-2027 koskevaksi Euroopan unionin monivuotiseksi rahoituskehykseksi

Tässä budjettiesitystä käsitellään MmV:n toimialan osalta. Yhteisen maatalouspolitiikan osalta kommentit ovat vielä alustavia, koska 1.6. annettujen lainsäädäntöesitysten vaikutusten tarkempi arviointi on meillä yhä kesken.

Iso-Britannia vie EU:sta lähtiessään ison osan sen jäsenmaksutuloista. Komission esityksen mukaan maatalouden tuista leikattaisiin nykyhinnoilla noin 5 prosenttia. Tämä merkitsisi kuitenkin inflaation kanssa jopa 15 prosentin vähennystä nykytasosta seuraavalla EU:n rahoituskaudella 2021 – 2027.

Komission esityksen ja viimekertaisen ohjelmakauden valmistelusta saamiemme kokemusten mukaan vaarana on, että rahoja leikataan lopulta eniten ympäristökorvauksista ja maaseudun kehittämisestä.

Maatalouden ympäristörahojen leikkaus olisi luonnolle tuhoisaa. Maatalousympäristöt niittyine ja hakamaineen kilpailevat Suomen uhanalaisten luontotyyppien ja lajien luettelojen kärkisijoista yhdessä metsien kanssa. Varsinkin perinnebiotoopit ovat luonnonhoidon varassa. Viimeksi kuluneen runsaan 30 vuoden aikana esimerkiksi peltolintujen kannat ovat pienentyneet Suomessa keskimäärin noin 40 %. Maatalous on myös vesiensuojelun ykköskysymys. Lisäksi se vastaa viidesosasta ilmastopäästöistämme.

Rahoitusvajeen korjaamisen keinot

Komissio on korostanut uuden ohjelmakauden valmistelussa tuloksellisuutta. Näistä syistä maataloustukia pitäisi suunnata suorista tuista ympäristökorvaukseen. Pienenevän kakkospilarin rahojen valtaosa pitäisi korvamerkitä ympäristötoimiin. Rahaa tulee siirtää luonnonhaittakorvauksesta ja perustuesta tehokkaimpiin ympäristökorvauksen lisä- ja erikoistoimenpiteisiin. Lisäksi jäsenmaiden pitäisi voida siirtää rahoja ykköspilarista kakkospilariin, mutta ei toisin päin. Jäsenmaiden tulee voida tukea kakkospilarin rahoitusvajetta myös kansallisista varoista.

Rahoituksen väheneminen lisää painetta kohdistaa tukia aiempaa enemmän. Tukia kannattaisi ohjata esimerkiksi lisätoimiin uhanalaisimmille perinnebiotoopeille, eniten vesistöpäästöjä aiheuttaville rinnepelloille ja ilmastopäästöjen takia turvepelloille.

Jos ympäristökorvaus pienenee, kasvaa tarve kaikille viljelijöille pakollisten ympäristötoimenpiteiden lisäämisestä (täydentävät ehdot ja hyvä maatalouskäytäntö).

Jos CAP-rahoitus vähenee, se vähentää mahdollisuuksia tukea maataloutta paremmin kannattavaa metsätaloutta. Metsätalouden tukien sisällä rahat tulee suunnata ympäristökorvauksiin Natura-alueilla ja niiden ulkopuolella.

Myös maaseudun kehittämisen rahoituksen leikkaaminen on ongelmallista maaseudun elävänä pitämisen ja kehittämisen kannalta.

EU-tukien väheneminen merkitsee suurta vaaraa sekä maaseudulle että ympäristölle. Sitä vastoin maatalouden menetelmien kehittäminen ja luonnonhoito ratkaisevat molempien ongelmia. Kaikille parasta olisi, jos Suomi olisi valmis keskustelemaan EU-jäsenmaksun korottamisesta.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Tapani Veistola, puhelin 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi